

Vispārīgā informācija

1. Pašvaldībām ir tiesības saņemt aizņēmumus un sniegt galvojumus savas kapitālsabiedrības aizņēmumiem gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktā aizņēmuma un galvojuma kopējā palielinājuma apmērā, ievērojot noteiktos aizņēmuma/galvojuma nosacījumus un citus normatīvos aktus.
2. Aizņēmumus investīciju projektiem var pieprasīt tikai investīcijām (kapitālajiem izdevumiem). Šādus aizņēmumus nedrīkst izmantot pašvaldību pastāvīgo (kārtējo) izdevumu finansēšanai.¹
3. Pašvaldība un pašvaldības kapitālsabiedrība ir atbildīga, ka investīciju projektu īstenošanā, pieprasot aizņēmumus un galvojumus, tiek ievērotas Komercedarbības atbalsta kontroles likuma normas.
4. Ja projekts saistīts ar transporta iegādi jāievēro Publisko iepirkumu likuma 54.panta normas.²
5. Pašvaldības aizņēmuma un galvojuma pieprasījumus iesniedz pamatojoties uz domes lēmumu³ Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.⁴
6. Pašvaldībai ir tiesības iesniegt aizņēmuma pieprasījumu tikai pēc tam, kad ir pieņemts domes lēmums un ir:⁵
 - atbilstoši publisko iepirkumu normatīvajam regulējumam ir noslēgusies iepirkuma procedūra un pieņemts iepirkumu komisijas lēmums par līguma slēgšanu ar izvēlēto piegādātāju, ja nepieciešams, paredzot iespēju attiecīgo līgumu slēgt tikai pēc pozitīva Pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kontroles un pārraudzības padomes lēmuma saņemšanas;
 - ir noslēgta vienošanās (līgums, lēmums) ar atbildīgo iestādi vai sadarbības iestādi par projekta īstenošanu (ja aizņēmums nepieciešams ES fondu, Atveseļošanās fondu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu īstenošanai, un EKII projektu īstenošanai).
7. Ja līdz saimnieciskā gada sākumam nav stājies spēkā gadskārtējais pašvaldības budžets, pašvaldība jaunais aizņēmumu saistības var uzņemt tikai Eiropas Savienības un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu īstenošanai.⁶

¹ Likums "Par pašvaldību budžetiem" 24.pants <https://likumi.lv/ta/id/34703-par-pasvaldibu-budzetiem>

² Publisko iepirkumu likums 54.pants <https://m.likumi.lv/ta/id/287760-publisko-iepirkumu-likums>

³ Likums "Par pašvaldību budžetiem" 22.pants <https://likumi.lv/ta/id/34703-par-pasvaldibu-budzetiem>

⁴ Likums par budžetu un finanšu vadību 45. panta pirmā daļa, MK 10.12.2019. noteikumi Nr.590 "Noteikumi par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem" un MK 21.12.2021. noteikumi Nr.888 "Kārtība, kādā ministrijas un citas centrālās valsts iestādes iekļauj gadskārtējā valsts budžeta likumprojektā valsts aizdevumu pieprasījumus, un valsts aizdevumu izsniegšanas un apkalpošanas kārtība". <https://likumi.lv/ta/id/311320-noteikumi-par-pasvaldibu-aiznemumiem-un-galvojumiem>, <https://likumi.lv/ta/id/328736-kartiba-kada-ministrijas-un-citas-centralas-valsts-iestades-ieklauj-gadskarteja-valsts-budzeta-likumprojekta-valsts-aizdevumu-pieprasijumus-un-valsts-aizdevumu-izsniegšanas-un-apkalposanas-kartiba>

⁵ MK 10.12.2019. noteikumu Nr.590 "Noteikumi par pašvaldību aizņēmumiem un galvojumiem" 16., 17.punkts. <https://likumi.lv/ta/id/311320-noteikumi-par-pasvaldibu-aiznemumiem-un-galvojumiem>

⁶ Likums par budžetu un finanšu vadību 41.¹ panta pirmās daļas 6.punkts <https://likumi.lv/ta/id/58057-likums-par-budzetu-un-finansu-vadibu>

8. Pašvaldība var saņemt aizņēmumu vai sniegt galvojumu gadījumos, kad pašvaldības saistību (aizņēmumu, galvojumu un citu ilgtermiņa saistību) apmērs **kādā no saistību izpildes gadiem pārsniedz 20 procentus** no 2025. gada plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem bez valsts budžeta transfertiem noteikta mērķa finansēšanai, tajā skaitā bez valsts budžeta transfertiem ES un citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētiem projektiem noteiktu mērķu (izdevumu) finansēšanai, un iemaksām pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā, ar nosacījumu, ka aizņēmums tiek ņemts vai galvojums tiek sniegts tikai ES un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un Atveseļošanās fondu projektu ES finansējuma un valsts budžeta dotācijas priekšfinansēšanas nodrošināšanai un pašvaldības dome ir apliecinājusi, ka tā spēs pildīt savas saistības un veikt maksājumus, kuriem iestājies atmaksas termiņš.⁷
9. Valsts kasei ir tiesības ieturēt no pašvaldības iedzīvotāju ienākuma nodokļa, vai no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda dotācijas finansējumu, ja pašvaldība nenodrošina:
- 1) valsts aizdevumu līgumos noteikto saistību savlaicīgu izpildi (nesamaksātās summas apmērā);
 - 2) valsts aizdevuma izmantošanu atbilstoši aizdevuma līgumā noteiktajam mērķim (pēc finanšu ministra rīkojuma neatbilstoši līgumā noteiktajam mērķim izmantotās aizdevuma summas apmērā).⁸

⁷ Likums "Par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam" 38.panta 4.daļa <https://likumi.lv/ta/id/357450-par-valsts-budzetu-2025-gadam-un-budzeta-ietvaru-2025-2026-un-2027-gadam>

⁸ Likums par budžetu un finanšu vadību 45.pants <https://likumi.lv/ta/id/58057-likums-par-budzetu-un-finansu-vadibu>